

Dr. Schréter Zoltán emlékezete (1882 — 1970)

dr. Balogh Kálmán*

Mélyen megilletődve vettük a szomorú hírt, hogy dr. Schréter Zoltánnak, Társulatunk tiszteleti tagjának, a Szabó József emlékérem tulajdonosának a szíve ez év január 14-én megszűnt dobogni. Fél esztendővel korábban még teljes lélekkel örvendeztünk annak, hogy a Magyar Állami Földtani Intézet centenáriuma alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntették ki. Úgy éreztük, méltóbb személyt nem is érhetett volna ez az elismerés mint őt, aki a 100 évből kerekén 60-at töltött az Intézet falai között, és tudását, kiapadhatatlan tudomány-szomját mindig két világháború tépte nemzete javára kamatoztatta. Sírba szállásával egy nagyszerű nemzedék kiemelkedő és szinte időtlen frissességű alakját veszítettük el.

1882. október 21-én született Dombóvárott. Édesapja, Schréter Károly, uradalmi erdőtanácsos volt, édesanyja, Polyák Paula pedig bányászalad leszármazottja. Hat gyermekük közül Gyula Zoltánt német szóra Felsőlövőre, középiskolai tanulmányok céljából pedig a máramarosszigeti református főgimnáziumba küldték. Az ifjú 1901 szeptemberétől a budapesti Tudományegyetem természetrajz-földrajz szakos hallgatója. Szorgalma jutalmául elnyeri a Magyar Földrajzi Társaság Déchy-ösztöndíját, és ennek segítségével 1905 nyarán már a Páreng-hegységben végez önálló orográfiai és glaciológiai

tanulmányokat. Éltre szóló élményeket szerez azon a tanulmányúton is, amelyet 1906-ban id. Lóczy Lajos vezetésével alatt tesz a horvát tengerpart és Bosznia-Hercegovina hegyeiben.

1906 őszétől a Műegyetem kiváló professzorának, Schafarzik Ferencnek az oldalán látjuk, mint az Ásvány-Földtani Tanszék tanársegédét. E minőségében szerzi meg 1908-ban tanári, 1909-ben pedig doktori oklevelét, az útbővített földtan- és őslénytanból, „summa cum laude” minősítéssel. Közben járja a főváros környékét és szervezi a mérnökhallgatók számára először akkoriban bevezetett földtani kirándulásokat. Olyan kezdeményezés ez, amely — számos értékes megfigyelés írásbeli rögzítésén túl, később — Budapest területére összefüggő földtani térképének elkészítésévé szélesedett.

A kitűnő felkészültségű ifjú, Schafarzik mellett, a Pojana Ruszkában sajátítja el a földtani térképezés mesterfogásait, amelyekre azután még hajlott korában is oly szívesen és türelemmel oktatta a rábizott fiatalokat. Még 65. életévén túl is megcsodált, szívós gyaloglóképesége, megfigyeléseinek pontossága és rendszeres rögzítése csakhamar a legjobb térképezők közé emeli. Hozzájárult ehhez képzettségének sokoldalúsága. Földtani és geomorfológiai látásmódot Koch Antaltól és id. Lóczy Lajostól, őslénytani ismereteket Lorenthey Imrétől, közzettani és gyakorlati földtani indítást pedig Schafarzik Ferencről szerzett. Szívesen oldott meg víz- és kőszénföldtani kérdéseket, kutatót barlangok mélyén. Leginkább mégis a rétegtan szolgálóleánya, az őslénytan nőtt a szívéhez. Ebben is nagynevű elődeire emlékezett. Működése során a karbontól a pleisztocénig szinte minden kor fontosabb gerinctelen csoportjaiból (Foraminiferák, kagylók, csigák, Brachiopodák, Trilobiták, Echinodermaták, sőt gerincesek) között saját meghatározású faunalistákat, írt le új alakokat. Nagyon fontos volt ez a magyar földtan

* Előadta a MPT 1970. március 20-i közgyűlésén.

fejlődésének egyelőre még mindig csak tájékozódó időszakában, amikor teljes rétegsorokat átdöfő mélyfúrások híján csaknem kizárólag a természetadta feltárásokra lehetett támaszkodni. S talán még fontosabbá vált az ő széleskörű tájékozottsága akkor, amedőn az ipar igényeknek az ország szocialista átalakulásával együttjáró megnövekedése egyszerre követelte meg a jól képzett térképező geológusok és az anyagfeldolgozó specializáltak létszámának gyors emelését. Schréter Zoltán hazai és szakmaszeretetével jellemzi, hogy a jól megérdemelt pihenés helyett ekkor nagy tapasztalatával ő maga is odaadott betömni a geológushány okozta réseket: térképezést, készletet számolt és odaadón segítette a MÁFI-n belül hevenyészve kialakított, de fellendülőben levő anyagfeldolgozást.

Pedig ekkor már — 1949-ben — 67. évében járt! 42 esztendő szakmai tevékenység állt mögötte, amelynek legnagyobb része a MÁFI-hoz fűződött. Közvetlenül diplomájának megszerzése után (1909-ben) lépett ui. a MÁFI kötelékébe, s 1942-ben, annak igazgató-helyetteseként vonult először nyugalomba. A szakma iránti hűsége azonban nem hagyta nyugodni. Az egyre nehezedő háborús években is szaktanácsadói szerepet és külső munkát vállalt a Magyar Bauxitbánya és a Magyar—Olasz Olajipari RT-nál. 1947-ben a Pénzügy-minisztérium XII./C osztálya, 1948-ban pedig a Magyar Állami Szénbányák részére végzett újrafelvételt. Végül is 1949-ben, Vitális Sándor intézkedésére, a MÁFI reaktíválta.

Néhány évig ennek Térképező, később Anyagfeldolgozó Osztályát vezette. 1953-ig még maga is kijárt térképezésre, gyűjtésre. Az osztályvezetéstől való visszavonulása után az anyagfeldolgozásban tevékenykedett és megkezdte befejezetlennek vélt munkáinak bezárását. Ebből az időből származik a Bükk-hegységről írt összefoglalása és a bükki karbon makrofaunájáról szóló kézirat.

1958. X. 31-én történt második nyugalomba vonulása egyben újabb, csodálatra méltó renezánszának kezdete. Kötöttségektől felszabadultan foglalkozhat immár a Bükk-hegység általa kimutatott, s a Kárpát-medencében unikum számba menő tengeri felsőpermi faunájának feldolgozásával. Ennek első része, a Brachiopodák, 1963-ban meg is jelenik, és Társulatunk Szabó József Emlékérmét érdemli ki. Második része, a Nautiloideák leírása csak végüló simításokra vár. Jelentékenyen előrehaladt a kagylók leírása is. Ezenkívül az ópleisztocén Melanopsidákról készít kiadásra érett tanulmányt. És még további tervei vannak! A Bükk felsőpermi csigáinak, majd felsőkarbon Brachiopodáinak és puhatestűinek leírására szeretné még a pontot feltenni.

Kár, hogy a halál ezeket a terveit már nem engedte megvalósulni. Szellemi öröksége azonban így is hatalmas. Nagyszámú kézirati jelentésén és eredeti felvételi térképén kívül, amelyeket a MÁFI Adat- és Térképtára őriz, idáig 112 kisebb és 5 könyv-terjedelmű tanulmánya jelent meg, és még legalább 2 dolgozatának poszthumusz megjelenésére számíthatunk.

És milyen széles az a mező, amelyet dolgozatai átfognak! Képviselve van bennük az ősrégészet, a barlangtan, a geomorfológia, a földrengésztan, a műszaki- és a vegyesásvány-földtan. Vannak közöttük nekrológok, fontos adatmentő és kiegészítő, figyelem-felhívó és ismeretterjesztő cikkek, rövid közlemények, fűrészi jelentések. Legtöbbjük mégis általános vagy célkutatási felvételezéshez fűződő, fejlődéstörténeti szemlélettel telített réteg-és szerkezettani leírás. Ezek mindegyikét körültekintő gond s az adatszolgáltatás pontosságára törekvés jellemzi. Büszke volt rá, hogy amit egyszer a térképen bejelölt, azt a helyszínen mindig meg is lehetett találni. Négy és fél évtizednyi szorgalmas terep munka során az ország csaknem minden vidékének képződményeit és földtani problémáit megismerte. Egy-egy területre, egy-egy problémához ismételtlen vissza-visszatért, és egyre magasabb szintről szemlélve azt, fontos területi vagy problémaköri általánosításokig jutott el. A Budai- és a Vértes-hegységhez fűződő első zsengéit így érlelte előbb a főváros térképévé, majd leírásává. A krassó-szörényi neogén öblök s a balatonfelvidéki neogén fennak tanulmányozása nyújtott neki tapasztalati alapot ahhoz, hogy a Bükk-Szendró környéki harmadidőszakban is könnyen tájékozódjék. Néhány noágrá vonatkozású vízföldtani szakvéleménye és a nagybátányi szénhidrogén kutatás képesítette arra, hogy az oligocén-miocén határ és a nagypectenes rétegek burdigalai korának kérdésében már 1940-ben a mai általános felfogásnak megfelelően foglaljon állást. Neogén tanulmányaira alapozódtak ezenkívül a kárpátmedencei szarmata állatvilágára, rétegtani párhuzamosítására és ősföldrajzra vonatkozó értékes összesítései.

Ifjúkori karsztkutatásaihoz kapcsolódóan, a budai hévforrásnyomok beható vizsgálata vezette annak felismerésére, hogy e források a hegység mezozóos magjának kiemelkedését követően, az oligocén után kezdtek működni. A Budai-hegység és a Gerecs forrás-mészköveinek ismételt tanulmányozása építésföldtanilag is fontos, amellet azonban a Duna-völgy kialakulástörténetéhez nyújt őslénytanilag alátámasztott, becses kiindulást.

Itteni megfigyeléseinek az Esztergomi barnaköszén-medencében szerzetekkel való összehasonlítása vezette rá már 1921-ben a Dunántúli Középhegység eocén-előtti őskarsztjának és összefüggő karsztvízszintjének gondolatára. Kiterjedt kőszénföldtani tapasztalatai alapján írt összefoglalást a talajvíz és a szénbányászat kapcsolatáról.

A krassó-szőrényi neogén taglalásában elért sikerei után id. Lóczy Lajos e hegység paleo-mezozoikumának tektonikai reambulációjával bízta meg. Ezen „all round” munka tapasztalatai nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy eredménnyel derítse fel valamennyi további munkaterületének felépítését, akár a Gömöridák déli szegélyéről, akár a Tokaji- vagy a Lápos-hegységről, akár Izaszacsal környékéről, akár a bükk-i vagy bükk-környéki paleo-mezozoós és harmadidőszaki rétegösszletekről volt szó.

Hamarosan Észak-Magyarország földtani viszonyainak legjobb ismerőjévé vált. Talán ide fűződnek legjelentősebb alkotásai is: pl. annyi meddő kísérlet után hazánk első kőolajtároló szerkezetének felismerése Bükkszéknél, vagy a bükkalji, egercehi-ózdai, sajó- és bódva-völgyi harmadidőszaki medencék rétegtanának a szénbányászatot érintő minden mellékkörülmény figyelembevételével történt tisztázása, egy a maga nemében páratlan történeti, kőszén- és vízföldtani adatgyűjtemény kíséretében. A sok állami- és magánvállalkozás helyi érdekellentétei ellenére is rendkívüli alapossgal kidolgozott telep-azonosítás a borsodi és hevesi szénbányászat fejlesztésének első és legmegbízhatóbb vezérfonalává lett.

A tudomány dinamikus jellegének mély megértése sugárzik abból, ahogyan a kőüledésgénységük miatt oly nehezen besorolható bükk-hegységi képződmények problémáit kezelte. Itt a jeles egri gyűjtő L e g á n y i Ferenc segítségével, lépésről-lépésre, fokozatosan haladt előre, orozslánrészt vállalva a hegység rétegtanának mai tudásunk szerinti kialakításában. Ebből a triász különböző emeleteinek, majd a tengeri felsőpermnek a jelenlétét mutatta itt ki, új Trilobiták leírásával gazdagította a középső-felsőkarbon ősmaradványait, felvázolta a hegységkezlet és a vízföldtan alapjait, élete utolsó évtizedében pedig – mint láttuk – a perm-i faunához tért vissza.

Ha elegendő új tény birtokába jutott, sohasem mulasztotta el nézeteinek korrigálását. Igazságra törő, egyszerű és tiszta lényének igazi nagysága éppen abban tükröződik, hogy haláláig megőrizte a bölcsék tulajdonságát, az új, a haladó iránti fogékonyságot. Képtelen volt bármily álnokságra. Tudományos rangját nem társadalmi szerepléssel, hanem példamutatóan rendszeres munkával vívta ki és valóságos polihisztorrá lett. Tiszteletet parancsolt, ahogyan a sors csapásait, pl. feleségének, S ü t h ő Saroltának és két kis unokájának szinte egyszerre történt halálát, csalódásait vagy a személyét ért méltánytalanságokat elviselte. Érzékeny lelke ezek okozta hullámverései elől családja szeretetéhez és a munkához menekült. Munkakedvét egyszerűen semmi nem tudta megtörni. Fájdalmát és sérelmeit magába fojtva sem vesztette el tárgyilagosságát, higgadságát és segítőkészségét. Jellemzilárdasága mellett gondosan vigyázott lelki higiéniájára. Szerette a farszót nappalok, nagy gyalogtúrák verítékét letörölő, kedélyes esti beszélgetéseket, és ezeket mindig valami pater familiaris derűvel és szelíd humorral aranyozta be. A világ zajlása közepette munkatársai és gyermekei számára egyaránt a horatiusi nyugalom szigete volt.

Társulatunkon kívül annak Őslénytani és később önálló Társasággá vált Hidrológiai Szakosztályában, fiatalabb korában pedig a Barlangkutató Társaságban és a Magyar Földrajzi Társaságban is működött. Évtizedeken át tevékenykedett Társulatunk választmányában. Munkássága elismeréséül Társulatunk 1948-ban, a Magyar Hidrológiai Társaság pedig 1967-ben tiszteleti taggá választotta. 1938-tól 1945-ig a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, az Akadémia átszervezése után a föld- és ásványtani tudományok kandidátusa, 1957-től pedig doktora. 1955-ben a „Szocialista Munkáért” érdeméremmel, 1969-ben pedig a „Munka Érdemrend” arany fokozattal tüntették ki. Legbüszkébb azonban Társulatunk Szabó József Emlékérmére volt, amelyet „A Bükkhegység felső-permi Brachiopodái” c. művéért nyert el.

Érdemes tudós és teljes életű ember koporsóját beavatottuk le január 21-én megrendülten a haza földjébe, amelynek titkait oly szenvedélyes kitartással, szinte utolsó percéig kutatta. Romlandó teste elenyészik ugyan, romolhatatlan emléke azonban alkotásaiban, szerettei és Társulatunk kegyeletében fennmarad!

Dr. Schrétér Zoltán irodalmi munkássága

1. A Gellérthegy délkeleti lejtőjén feltárt lészről és Dunateraszról. Földtani Közöny, 37., 1907., pp. 262–264.
2. A Péreng-hegység orográfiai és floriológiai viszonyairól. Földrajzi Közlem., 36., 1908., pp. 135–150.
3. A Popovo föld. Term.-tud. Közöny, 41., 95. pótf. 1909., pp. 114–117.
4. A pilisborosjenői mélyfúrás geológiai eredményei. Földtani Közöny, 39., 1909., pp. 8–11.
5. Budapest geológiájához. Barton emeletbeli nummulites- és mészkő előfordulása a Gellérthegyen. A Budai hegység legrégibb képződményei. Földtani Közöny, 19., 1909., pp. 400–402.
6. A mehádia – karánsebesi neogén öblől déli részének geológiai viszonyai. Budapest, Pátia, 1909., 30 p.
7. Jelentés az orsvai és a mehádia – kornyai neogén területeken végzett földtani vizsgálatokról. F. I. évi jel. 1908-ról, 1910., pp. 112–117.
8. A gánti timsosvízi kút a Vértesben. Földtani Közöny, 40., 1910., pp. 179–184.
9. A Krassó-szörényi árvízvezedelem. Földrajzi Közlem., 38., pp. 292–300.
10. A Magyarhoni Földtani Társulat kirándulása Négrád és Szokoluhata környékére 1910. május 26-án. Földtani Közöny, 40., 1910., pp. 373–376.
11. Jelentés a Krassó-Szörényi neogén öblök területén végzett földtani vizsgálatokról. F. I. évi jelentése 1909-ről, 1911., pp. 85–100.
12. A Magyarhoni Földtani Társulat pünkösdi kirándulása a Balaton környékére. Földtani Közöny, 41., 1911., pp. 652–658.
13. Adatok a nyugat-krassószörényi mészkőhegység déli részének hegyszerkezetéhez. F. I. évi jel. 1910-ről, 1912., pp. 124–158.
14. Hegyszerkezeti vizsgálatok a Krassószörényi Hegységben. F. I. évi jelentése 1911-ről, 1912., pp. 142–150.
15. A Krassószörényi Hegység és a Kárpátok hegyszerkezete az újabb tektonikai vizsgálatok szempontjából. Földrajzi Közlem., 40., 1912., pp. 10–13.
16. A magyarországi szarmata rétegek rétegtani helyzete. Koch Antal emlékkönyv, Budapest, 1912., pp. 127–138.
17. Eger környékének földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1912-ről, 1913.
18. A komárniki barlang kialakulásának története. Földtani Közöny, 42., 1912., pp. 926–931.
19. Harmadkori és pleisztocén hőforrások tevékenységének nyomai a Budai hegységben. F. I. Évkönyv. v. 19., 5. 1912., pp. 181–234.
20. A budapesti hőforrások földtani fejlődéstörténete. Magyar Balneológiai Értesítő, 5., 1912.
21. A badalonvidéki mediterrán és a szarmata képződmények lelőhelyeinek faunája. In: id. Lóczy L.: A Balaton környékének geológiai képződményei és azoknak vidékek szerinti telepedése. A Balaton tud. tan. eredm. I. 1., 1., Budapest, 1913., pp. 246–266.
22. A Bükkhegység északnyugati része. F. I. évi jel. 1913-ról, 1914., pp. 292–304.
23. Földtani felvétel a borsodi Bükkhegységben. F. I. évi jel. 1914-ről, 1915., pp. 324–334.
24. Németpróna környékének földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1914-ről, 1915., pp. 97–114.
25. A magyarországi földtani felvételek és földtani térképek. Term. tud. Közöny, 46., 1914., pp. 369–386.
26. A borsod-hevesi Bükkhegység keleti része. F. I. évi jel. 1915-ről, 1916., pp. 348–363.
27. Fehértóplomb, Szászkabánya és Ómolodva környéke. (Társzerző H a l a v á t s G y u l a.) Magyarazatok Magyarországról részletes geológiai térképeim. I.: 75 000. Budapest, 1915.
28. Két reliktaum csigafaj új termőhelyei hazánkban. Állattani Közlemények, 14., 1915.
29. Előzetes jelentés a Budai hegység és a Gerece hegység szejlein előforduló edesvízi mészkövek tanulmányozásáról. F. I. évi jel. 1915-ről, 1916., pp. 54E–544. (Társzerző K o r m o s T i v a d a r.)
30. Percsecs és Sajószentpéter környékének földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1916-ről, 1917., pp. 329–341.
31. Rövid közlemények. Kútúrás a Törökörön. Feltárás a budapesti Hungária körúton. Földtani Közöny, 46., 1916., pp. 112–113.
32. Néhány adat a borsod-hevesi Bükkhegység éregészteréhez. Barlangkutatás, 4., 1916., pp. 86–88.
33. Morfológiai vizsgálatok Sajószentpéter környékén. Földrajzi Közlem., 45., 1917., pp. 81–90.
34. Rövid közlemények. Mammut csontok a pestmegyei Gombáról és Monorról, diluvális éseműl csontok Mende és Pécel határából. Mediterrán *Metazotherium* v. az. Marczfalváról. Földtani Közöny, 47., 1917., pp. 54–57.
35. A Magyar Birodalom vasáre- és kőszénkészlete. (Ismeretelés.) Földrajzi Közlem., 45., 1917., pp. 237–249.
36. A Csoklói barlang. Barlangkutatás, 5., 1918., pp. 175–191.
37. Salgótarján környékének hidrogeológiai viszonyai. Földtani Közöny, 49., 1919., pp. 82–102.
38. Az esztergomi szénmedence földtani viszonyai. (Társzerző R o z l o z s n i k P á l és T e l e g d i R o t h K á r o l y.) F. I. gyak. kiadv., Budapest, 1922., 128 p.
39. Az egri langyosvízi források. F. I. Évkönyv, 25., 4. 1923., 25 p.
40. Földtani felvétel a Sajó völgy neogén medencéjében. F. I. évi jelentése 1917–19-ről, 1923., pp. 61–74.
41. Budapest Duna-balparti környéke. Földtani viszonyok. Hegyrajz és arculat. Részletes Magyar Útkalauzok. I. Túristaság és alpinizmus, Budapest, 1923.
42. Adatok a Sajómedence és a Bükk déli oldalának geológiai viszonyaihoz. F. I. évi jelentése 1920–23-ról, 1925., pp. 33–39.
43. A fonóházi barlang Bihar megyében. Barlangkutatás, 10–13., pp. 9–17.
44. Az 1925. januárius 31-i egri földrengés. Földtani Közöny, 55., 1925., pp. 26–48.
45. Az egri földrengés. Term. tud. Közöny, 57., 1925., pp. 57–62.
46. A báni kősorvíz. Hidrológiai Köz., 3., 1927., pp. 13–19.
47. Az esztergomi barnaszénterület karsztvizei. Hidr. Köz., 1., 1928., pp. 45–51.
48. Magyarországi mészkőbányáinak, vasút- és üthálózatának térképe. 1928.
49. A borsod-hevesi szén- és lignitületek bányaföldtani leírása. F. I. kiadv., Budapest, 1929., 390 p.
50. T e l e g d i R o t h L a j o s emlékezete. Földtani Közöny, 59., 1930., pp. 5–7.
51. A Bükk. Hegyrajz és arculat. Vízrajz. Földtani viszonyok. Részletes Magyar Útkalauzok. XI. Túristaság és Alpinizmus, Budapest, 1932.
52. Az egri vízvezeték hévízvíz artézi kútja. Hidr. Köz., 12., 1933., pp. 65–73.
53. A középső miocén képződményei a Bükk-hegység délkeleti oldalán. A debreceni Tisza István Tud. Társ. II. (Otv.-term. tud.) Oszt. Munkái, 5., 1. Debrecen, 1935., pp. 1–7.
54. A Bükkhegység triász képződményei. Földtani Közöny, 65., 1935., pp. 90–103.
55. Aggtelek környékének földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1925–28-ról, 1935., pp. 143–155.
56. *Lyttonia* a Bükkhegységből. Földtani Közöny, 66., 1936., pp. 113–121.
57. A kiskéri barnaszénterület földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1929–32-ről, 1937., pp. 298–300.
58. Hidrogeológiai vizsgálatok a Balaton ÉK-i partján levő furdóhelyek és községek vízellátása érdekében. F. I. évi jel. 1929–32-ről, 1937., pp. 449–478.
59. A Bükkhegység délkeleti oldalának földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1933–35-ről, II., pp. 511–532.
60. A beregszászi alunit. Földtani Közöny, 69., 1939., pp. 10–25.
61. A magyarországi alsó miocén elhatárolása és tagolása. Beszám. a F. I. vitái munk., 1., 1939., pp. 14–23.

62. Nagybátány környékének földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1933–35-ről, III., 1940., pp. 1164–1173.
63. Nagybátány környéke. Magyar Tájékt. leír., 2. Budapest, 1940., 154 p.
64. A miskolci Ávas pincebeomlása. F. I. évi jel. 1933–35-ről, IV., 1940., pp. 1741–1752.
65. A debreceni kinstári mélyfúrások földtani eredményei. F. I. évi jel. 1933–35-ről, III., 1940., pp. 1143–1163.
66. Fenyőfő, Szűcs és Bakonykoppány veszprémei községek hidrogeológiai viszonyai. F. I. évi jel. 1933–35-ről, IV., 1940., pp. 1731–1740.
67. Bercel nórádmei községek hidrogeológiai viszonyai. F. I. évi jel. 1933–35-ről, IV., 1940., pp. 1719–1730.
68. A Kárpátok által körülvevő medencék származási képződményei és azok állatvilága. Mat. term. tud. értesítő, 60., 1941., pp. 243–301.
69. A csizi sós, jódos és brómtartalmú gyógyvíz hidrogeológiai viszonyai. Hidr. Közl., 21., 1941., pp. 93–108.
70. A talajvíz és a szénbányászat. Hidr. Közl., 19., 1941., pp. 21–46.
71. A karsztvízről. Hidr. Közl., 20., 1941., pp. 114–119.
72. Bükkszék környékének földtani és hegyszerkezeti viszonyai. F. I. évi jel. 1936–38-ról, II., 1942., pp. 831–857.
73. Hevesaranyos, Bátor és Szucs környékének földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1936–38-ról, II., 1942., pp. 887–906.
74. Füzerradvány környékének hidrogeológiai viszonyai. F. I. évi jel. 1936–38-ról, III., 1942., pp. 1447–1471.
75. Szaliget községek hidrogeológiai viszonyai. F. I. évi jel. 1936–38-ról, III., 1942., pp. 1433–1446.
76. Balatonalmádi környékének hidrogeológiai viszonyai. F. I. évi jel. 1936–38-ról, III., 1942., pp. 1413–1432.
77. Az izsaszalai kőolajterület földtani viszonyai. Földtani Közlöny, 73., 1943., pp. 55–85 és 203–208.
78. A Bükk-hegység geológiája. Beszámoló a F. I. vitái. munk., 5., 7., 1943., pp. 378–407.
79. Jelentés a Bükkhegység D-Ny-i részének földtani reambulációjáról. F. I. évi jel. 1939–40-ről, 1943., pp. 381–392.
80. Uppony, Dédes, Nekézseny, továbbá Putnok vidékének földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1941–42-ről, I., 1945., pp. 161–237.
81. A Lapos hegység ÉNy-i részéhez csatlakozó harmadkori dombvidék földtani viszonyai. Földtani Közlöny, 77., 1947., pp. 49–75.
82. Jelentés a további ásványolaj feltárások irányítása érdekében Bükkszék környékén végzett földtani vizsgálatokról. F. I. évi jel. 1945–47-ről, 1951., pp. 121–134.
83. A Füzerradvány és Gönc között levő terület földtani viszonyai. Jelentés a Jövedéki Mélykut. 1947/48. évi munk. Budapest, 1948., pp. 258–278.
84. Adatok a Telkibányai vidéki erős terület földtani viszonyaihoz. Jelentés a Jövedéki Mélykut. 1947/48. évi munk. 1948., pp. 320–344.
85. Borsodnádásd és Arló környékének földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1939–40-ről, II., 1948., pp. 617–642.
86. Trilobiták a Bükkhegységben. Földtani Közlöny, 78., 1948., pp. 25–39.
87. Kőfennsík a Tivadar emlekezete. Földtani Közlöny, 78., 1948., pp. 16–18.
88. A haragosi (prelukai) kristályos pala hegység montmorillonitjának földtani viszonyai. Földtani Közlöny, 79., 1949., pp. 257–263.
89. Az esztergomi szénterület karsztvízei. Technika, 1949.
90. A Borsod-Heves vármegyei miocén barnaköszénmedencék hidrogeológiai viszonyai. Hidr. Közl., 30., 1950., pp. 355–363.
91. Új *Theodoxus* faj a tortonai rétegekből. Földtani Közlöny, 81., 1951., pp. 194–196.
92. Emlékezésed id. Noszky Jenő fölött. Földtani Közlöny, 81., 1951., pp. 232–237.
93. A Mátrától ÉK-re eső dombvidék földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1948-ról, 1952., pp. 111–118.
94. A Szendrői Szigetegység és a határos harmadkori medencék földtani vázlata. F. I. évi jel. 1948-ról, 1952., pp. 137–141.
95. Újabb földtani vizsgálatok a sajóvölgyi barnaköszénmedencében. F. I. évi jel. 1949-ről, 1952., pp. 115–131.
96. A lovasserenyi II. sz. mélyfúrás földtani eredményei. Földtani Közlöny, 82., 1952., pp. 250–256.
97. Földtani vizsgálatok Nagyvisnyó vidékén. F. I. évi jel. 1951-ről, 1953., pp. 157–166.
98. Földtani vizsgálatok a Bükk-hegység déli részében. F. I. évi jel. 1944-ről, 1952., pp. 45–49.
99. A Bakony mészmátrának vizsgálata. F. I. évi jel. 1950-ről, 1953., pp. 211–214.
100. A Budai és Gerecs hegység peremvidéki mészkő előfordulása. F. I. évi jel. 1951-ről, 1953., pp. 111–150.
101. A Kesztöle–Esztergom környéki harmadkori dombvidék. F. I. évi jel. 1951-ről, 1953., pp. 151–156.
102. Ózd–Tornalja (Safarikovo) vonalától K-re eső harmadkori terület földtani viszonyai. F. I. évi jel. 1943-ról, 1953., pp. 51–60.
103. A gyöngyöspatai medence földtani leírása. F. I. évi jel. 1950-ről, 1953., pp. 215–220.
104. Földtani újratérképezés Szilvásvárad környékén. F. I. évi jel. 1952-ről, 1954., pp. 135–140.
105. A Bükkhegység régi tömegének földtani és vízföldtani viszonyai. Hidr. Közl., 34., pp. 287–294 és 369–381.
106. Az egerkörtényi oligocén képződmények. F. I. évi jel. 1953-ról, II., 1955., pp. 389–394.
107. Gál István emlékezete. Földtani Közlöny, 88., 1958., pp. 9–12.
108. Budapest természeti képe: A kutatástörténet áttekintése. A triász, Tortonai emelet, Szarmata emelet, Pannóniai emelet, Felső pleocén, Pleisztocén és holocén c. fejezetek. Budapest, 1958., pp. 35–47, 86–118.
109. A Bükkhegység tengeri eredetű permi képződményei. Földtani Közlöny, 89., 1959., pp. 364–373.
110. Permien (Calcaire...). Lexique stratigraphique international. I. Europe. 9., Hongrie. 1956.
111. Geologische Übersicht (Sarmatische Stufe). In: Andreánszky G. Die Flora der sarmatischen Stufe in Ungarn. Budapest, 1959., pp. 31–40.
112. Die geologischen Verhältnisse des Bükk-Gebirges. Karszt- és Barlangkutatás, 1., pp. 7–36.
113. Megjegyzések dr. Csepreghyre. „A katti-akvítáni kérdés tudománytörténeti megvilágításban” című közleményéhez. Földtani Közlöny, 92., 1962., pp. 199–201.
114. A Bükkhegység felső-permi Brachitopodái. Geologica Hung. Ser. Pal., 28., 1963.
115. Haffavás Gyula. Hidr. Tájékoztató, 1963., június, pp. 5–6.
116. *Vasoncella grandis* (Bellardi) du cimenton eocène supérieur de la Montagne de Bükk. Annales Hist.-Nat. Musée Nat. Hung. Pars Miner. et Pal., 57., 1965., pp. 121–126.
117. A geologia és a hidrologia kapcsolata. Hidr. Tájékozt., 1967. május, pp. 8–10.